
ТЕМА III

БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ – КРАТКА ПРИЧА

Јана Анђић, *Hold on, I'm coming.mp3*
(ПРВА НАГРАДА – ФОТОГРАФИЈА)
Уметничка школа, Ужице
Ментор: проф. Дејан Богдановић

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

ЈЕДАН ФРАГМЕНТ

Прва наџрага БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Фарови пролазећих аутомобила обасјавали су канделабре на улици и бацали тамне, уске, готово шипкасте сенке на зид наспрам мене. Решетке. Изгледало је као да сам у затвору. Сваки пут када бих зачуо гребуцкање гума по хладном поноћном асфалту, изгледало би као да се око мене стварају решетке. Али, само је изгледало тако.

Имао сам писаћу машину испред себе. Имао сам свих десет прстију. Мозак напуњен одређеном количином маште у глави. Та ми је машта дозвољавала, не само да живим ван ове собе која на сваких пет секунди изгледа као тамница, већ и да забележим та места, њихове становнике, свађе, љубави, кућне љубимце и срушене снове. Никада нисам имао проблема с писањем. Било је довољно да паркирам буљу, протегнем прсте и убацим празан папир у машину марке ремингтон. Речи би излазиле саме од себе. Заиста. Једном сам откуцао готово четрдесет страна у року од десет сати. Блејн, мој станодавац густих, веома густих обрва, касније се драо на мене, јер је тврдио да му се три пута нисам јавио на телефон. Нисам ни чуо звоњаву.

И тако, уравнотежено, хармонично рекао бих, типкање дугмића ремингтонке испуњавало је тишину сваке ноћи. Фарови су блештали.

Размишљао сам како да спојим Џејн, секретарицу дугих ногу, и Хенрија, дебелу пијандуру каквих свуда има када је зазвонио телефон. Блејн.

„Ало, Поле!“

„Ало, Блејн...“

„Кирија ти касни.“

„Не бих рекао. Дао сам ти паре прошле недеље.“

Тишина с друге стране. Могао сам да замислим како се његове густе обрве скупљају изнад његових ситних, грабљивих очију.

„Је л' ти то мене...“

„Не.“

„Поле...“

„Шта?“

„Ако се испостави да ми дугујеш кинту, а лажеш, летиш напоље. Је л' ти јасно?“

„Дао сам ти паре“, уздахнуо сам. „Вероватно су ти и даље у задњем џепу фармерки или негде...“

ОГЛЕДАЛО

„Зезаш се, а?“

„Мргав сам озбиљан.“

„Поле,“ говорио је, полако, као да покушава да се сети како се акцентују речи пре него што их изговори, „идем сад да тражим те паре. Не будем ли их нашао...“

„Летим напоље, к’о ’тица из кавеза, знам.“

„Правиш се паметан?“

„Само онолико колико је потребно.“

Блејн је ћутао неко време, вероватно размишљајући шта жели да каже. Могао је да прекине, чуо је све што је могло да га интересује, али просто није хтео. Постоје такви људи, гњавиће вас само зато што им се може, или зато што немају кога другог. Готово да је вредно сажаљења. „Утишај ту проклету машину.“

Видите?

„Једва да се чује, Блејн“, рекох. „Најновији модел.“

„Проклети писци, сви сте тако надмени.“

„Они други остају гладни.“

Прекинуо сам везу и вратио се писању. Јер то је оно што ја јесам – „надмени“ писац. Размишљао сам, гледајући два имена преда мном.

Џејн – секретарица дугих ногу.

Хенри – пијандура с великим стомаком и црвеним носем.

Како спојити нешто што делује неспојиво? Која би то још секретарица, којој је место на модној писти, пошла за лика кога сваког јутра буде ђубретари да би се ПРОКЛЕТО СКЛОНИО С ПУТА?

Како спојити? Једноставно. На исти начин на који се моје име појавило у рубрици за кратке приче неког часописа чије сам име заборавио. Загризи сан, зариј очњаке дубоко у његову гузицу и не пуштај, макар ти шлиц зјапио отворен. Нема другог начина. Не колико ја знам.

„Тако да, Хенри, друже стари,“ рекао сам страници која је полако губила своју белину под навалама тачака, зареза и слова, „омрситићеш се за једно стотинак страна. Шта да се ради...“

Често радим то, причам с ликовима сопствених романа. Забавнији су од правих људи. Не морам да се опијам да би ми било пријатно око њих. Немају велике, густе обрве. Свакако ме неће звати у пола два ујутру да би...

У том тренутку, телефон закрешта.

Опет Блејн.

„ПРЕКИНИ С ТИМ ПРОКЛЕТИМ КУЦАЊЕМ!“

„Не куцам“, слагао сам.

Блејн је ћутао. Опет, видите?!

„Имаш још станара овде, знаш?“, подсетио сам га, пре него што сам прекинуо везу. Читава зграда припадала је њему. Бог те пита како.

ОГЛЕДАЛО

Ноћ је одмицала, као и аутомобили низ улицу. Хенри се макљао с неколико њих у мрачној улици иза бара. Увек има таквих. Пустићу га да попије батине, пар удараца не значи ништа некоме ко пуца до секретарице дугих ногу као што је Џејн. Хенри је, као и ја, знао да прави ударци не потичу од песница. А навешћу га да то сазна у пракси када се, први пут нађе с Џејн у, рецимо, празном лифту.

Одједном сам, не знам зашто, устао, одшетао до зида наспрам кревета и забулио се у слику која је била окачена на њему. Била је поклон од Базија. Џон „Бази“ Базокс, тачније. Тврдио је да је најбољи агент у граду, али тек након што је продао моју прву књигу. Тог, изгледа, судбоносног дана, изашли смо из издавачке куће као победници, право на врели асфалт усред јула. „Идемо сад да прославимо ово!“, раздрао се, обгрливши ми рамена. Али ја сам само хтео да одем кући, пијем у тишини и пишем. Слика је изгледала као да су две различите слике спојене у једну. Била су ту два човека, један стар, други млад, али било је јасно да се ради о истој особи. Гледали су се, благо се осмехујући, делујући задовољно, поносно, пуни наде.

Погледао сам на сат, видео да је пет изјутра и окренуо Блејна.

„Јеси нашао паре?“ питао сам га.

„Јеси ти нормалан?!“, заурлао је. „Пет ујутру је!“

„Да знам да ли да се пакујем...“

Прекинуо је. Спустио сам слушалицу, али она је баш у том тренутку зазвонила.

„Да?“

„Хало, Тара?“

„Погрешили сте број“, рекох. Аутомобил ме је заслепо са улице, зажмиркао сам. „Нема овде Таре.“

„Заиста? Сигурна сам да нисам погрешила. Ко је ово?“

„Хенри.“

„Који Хенри?“

„Хенри пијандура.“

Барем сам то некад био.

Спустио сам слушалицу. Вратио сам се машини, али прсти су ми неприметно подрхтавали изнад типки. Извор је пресушио, журка је готова. Пуните последње чаше пива и вискија, и марш напоље!

Нема везе. Дешава се. А тек је пола шест.

Узео сам флашу цека и налактио се на ивицу отвореног прозора. Гледао сам у све те аутомобиле, њихове фарове, тамне обресе иза стакала. Да је неки од тих обреса само скренуо поглед, видео би Пола Дикинсона, човека који се некад веома мало разликовао од Хенрија пијандуре. Чудо шта неколико новчаница направи од човека. Чудо колико би тих возача замерило мени јер сам „комерцијална гузица која згрће паре“. Зар сам ја крив што сам још као клинац хтео да ударам ремингтонку сваког дана? Зар сам ја крив што им се посао

ОГЛЕДАЛО

завршава у три ујутру и што их код куће чекају вршетећа деришта или напуњени пиштољи који никад не опале? Такође, зар сам ја крив што Блејн чује машину коју и ја једва чујем?

Тандркање колица из супермаркета. Управљао им је бескућник, дебелим, прашњавим прстима стежући глатку дршку. Имао је офуцан, исцепан и изгрижен вунен капут, вунену капу, браду што је допирала до груди и пет-шест празних, спљесканих конзерви на дну колица. Погледао ме је, и његове разрогачене очи блеснуше у ноћи.

„Јес’ ти онај Дикинсон?“, заурлао је у покрету.

Само сам климнуо.

„Љубре једно капиталистичко!“

Испратио сам га средњаком.

Нема везе.

Тамо горе, на ноћном небу, звезде су блештале.

Овде доле, зидови су изгледали као решетке.

Нема везе, помислио сам, повукавши пар гутљаја џека, све док имам нешто оне маште, десет прстију и добру стару *реминишонку*, решетке не постоје.

Јован Гавриловић

Шеста београдска гимназија, Београд

Ментор: проф. Олгица Рајић

ДОШЛИ СУ С ОНЕ СТРАНЕ СВЕТА

Друџа наџрага БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Професор Хајнрих фон Римс је волео свој посао. Сматрао га је везом између два света, света мртвих и света живих, оних заборављених у времену и оних који на њега могу да утичу. Или макар верују да могу. Био је професор археологије на Универзитету у Берлину. Једна од повластица његовог положаја било је то што је радио на ископинама широм света. Пропутовао га је уздуж и попреко од Перуа до Камчатке. Висок, светле пути и господског држања, био је цењен гост у свим друштвима тадашње Европе, а добар глас се брзо ширио и преко океана. Потицао је из племићке породице и та црта се могла приметити у његовом ставу. Одлучан и упоран, када би се одлучио да уради нешто, мало тога би могло да га одврати од наума.

У току лета тридесет пете стигло му је необично писмо. Било је послато из Чилеа и у њему је стајало само: *Дођи ићио џре у Санџјаџо. Г. Л.* Знао је ко га је написао. Г. Л. је његов дугогодишњи пријатељ Густав Ланг, археолог који је отишао у Јужну Америку три године раније. Оно што није знао је шта је то Густав открио. Били су најблискији пријатељи још од студентских дана. Бројне експедиције и истраживања су обавили заједно, једном му је и спасао живот када су их напали пљачкаши гробница на Блиском истоку. Ипак, на јесен тридесет прве се променио. Повукао се у себе и бескрајне дане проводио сам. Сем одлазака до универзитетске библиотеке, готово да није ни излазио. Једном му је причао како је близу великог открића. Звао га је да крене са њим, али је Хајнрих због посла на универзитету морао да остане у Берлину. Густав се запутио ка југу сам, на пролеће следеће године. Хајнрих је, сада, три лета касније, кренуо за њим.

У Сантјаго је стигао у раном септембру. На аеродрому није видео Густава, али га је уместо њега дочекала млада жена. Представила се као Елена и рекла да ће бити његов водич. По Хајнриховим проценама није могла да има више од двадесет шест, можда двадесет седам година. Била је средњег раста, обучена по европској моди са тамном, кратком косом и једва приметним шпанским нагласком. Повела га је ка колима и убрзо су кренули ка северу где је био постављен Густавов камп. Причала му је о

ОГЛЕДАЛО

истраживању. Пут је био дуг и каменит, али фон Римсу то није сметало. Пажљиво је слушао девојчино излагање.

Упознала је Густава када је дошао у Сантјаго тражећи људе за свој поход. У то време је већ завршила студије немачког језика и приводила крају студије историје. Прикључивање истраживању је деловало као логичан избор. Тек више од годину дана касније уочила је прави разлог који је стајао иза њега.

Густав је дошао у земљу заједно са необичним артефактом - идолом од непознатог материјала, не већим од длана у дужину, који је приказивао биће непознато западној култури, али и цивилизованом свету уопште. Био је изграђен од потпуно црне материје. Деловало је као да је од камена, али без икаквих трагова обраде. Научном методу је било тешко да опише ово чуднолико приказане. Као да је у њему и самој његовој изради било нечег нечовечног. Приказивао је биће по изгледу налик на шкорпију, са торзоом уздигнутим и усправним као у човека. Фон Римса је подсетио на демонског изобличеног кентаура, плод маште безбожничких племена која су овде постојала још у преколумбовско време. Гледање је будило чудну нелагоду у професоровом стомаку. Нешто му је говорило да је исконско зло скривено у њему, иако му је сама идеја, као високообразованом човеку, била више него подругљива. Идол је имао два пара руку постављена високо на трупу. Један од њих је имао израштаје који су подсећали на шаке, а други, који је стајао изнад првог, огромна клешта. Да створење постоји и да је отприлике човечије висине, било би дуго преко две стопе. На земљи је стајало ослоњено на четири ноге, за разлику од шкорпијиних шест, али је свеукупан број екстремитета био исти. Реп је био налик на шкорпијин са дугом бодљом на врху. Глава није почивала на удубљењу одакле би требало да се уздиже врат. Било је извесно да није поломљена током времена. Деловало је као да никада није била ту и да не треба ни да буде. Домороци су га звали Магала.

Уследио је момент тишине пре него што је наставила. Рекла је да је то био стари култ из времена пре Европљана. Данас скоро заборављен, некада је био доминантан у овом делу света и имао је демонско обележје. Постојале су легенде о грозоморним ритуалима, као и о људским жртвама. Током векова култ је обавио вео тајне и о њему се знало изузетно мало, углавном оно што је преношено са колена на колена. Центар му је био подземни град негде на југу Атакаме. Оригинално име је давно заборављено, али је остало оно које су му наводно дали Шпанци – *Ventre del diablo* (Ђавоља утроба).

По њиховом доласку, инквизиција је почела да сузбија локална веровања. Ломаче су дочекале свештенство које је поштовало старе богове. Остало је забележено да су у последњим тренуцима свештеници принели још једну жртву боговима. Одвели су до подземног

ОГЛЕДАЛО

града и убили више стотина мушкараца, жена и деце. Шпанци су касније нашли унакажена људска тела како леже по пустињском песку. Служитеље страхотног веровања су похватили и убили, а надземни део града спалили до темеља. Убрзо након тога култ је умро, али су остали исконски страх и уверење да је секта само једно од многих лица нечастивога. Годинама касније до оближњих градова долазиле су приче о чудним сенкама у ноћи у том делу пустиње, као и о повременим крицима необјашњеног порекла.

Ноћ је ухватила двоје путника близу Антофагасте, па су потражили преноћиште у граду. Елена је завршила своје излагање и није била рада да више прича о томе. Лице јој је изгубило боју коју је имала када су кренули тог јутра и постајало је све више сиво. Фон Римс је приметио да она, како се приближавају кампу, постаје све ћутљивија, а прича све краћа и оскуднија у детаљима. А онда, као да се предомислила, наставила је да прича. Рекла је како се експедиција више пута приближавала граду, али да никада нису успели да му сасвим приђу. Сваки пут када би дошли у његов видокруг, као по некој једва видљивој наредби, почињала би пешчана олуја. После њеног стишавања више не би могли да нађу град. Она као да га је штитила и покривала као плашт. Густав није одустајао, али би пролазило и по неколико недеља док га опет не би пронашао. Ипак, као и фон Римс, он није лако одустајао.

Цео следећи дан су провели у путу. У касно поподне су стигли до кампа и сазнали да је Густав кренуо ка локалитету. Наишли су на град рано тог дана, па је хтео да га испита што више за случај да се олуја поново појави. Оставили су ствари и пожурили ка њему. Град се уздизао усред пустиње. Стајао је као мрачна сенка на вечерњем небу. Заборављени дух је и даље дисао чудном снагом, иако је напуштен последња четири века. Испред града, на миљу ипо пред улазом, уздизала се мрачна сенка. Из Елениних уста отео се кратак врисак. Препознала је ауто који је Густав користио – био је преврнут и уништен. Пожурили су ка њему, обливени хладним знојем. Густававо тело, као и тела још двојице момака који су ишли са њим, лежала су беживотно на крвавом песку. Била су осакаћена и онечовечена нечим што је обома у том тренутку деловало као огромна клешта. Очи су им биле широм отворене. У њима су се могли видети ужас и самртни страх. Ноћ је већ пала и хладан ветар је почео да дува. Фон Римс и Елена су погледали ка граду. Олуја је потмуло долазила издалека.

Милан Гемаљевић

Гимназија, Чачак

Ментор: проф. Слободан Николић

1960.

Treća nagrada BEOGRADSKOG OGLEDANJA

Hladnog februarskog jutra 1971, prva pesma radio stanice probudila je Timotija. *If you are going to San Francisco...* Himna mladih Kalifornije. Pogledao je kroz prozor. Cvetoljubivi grad ležao je u zemljotresnoj dolini pokriven okeanskom izmaglicom. Želeo je da vidi Džesiku. Danas bi trebalo da je na Zelenom Brdu – prema planu koji je visio između postera gupe *Mamas and Papas i Jefferson Airplane*.

Ugasio je gramofon, složio ploče u omote, pa prošao kroz tmuran hodnik koji je čekao renoviranje još od kada je iznajmio stančić na mansardi... Na raskrsnici stopirao je hipi kombi i prevezao se do Mekdonaldsa...

Plavokosa lepotica stajala je na čošku. Lokne joj pokrivaju obraze pune crvenih pegica. Prolaznici se osvrću. Vrapci je obleću... Mahnula je.

– Čao! – Tom je uzviknuo i prišao joj.

– Očekivala sam te – Džesika je uhvatila Timotija za ruku.

Ušli su u kafić *Flamingo*, uglavljen između tirkizne i plave kućice. Još pre jedanaest godina *Flamingo* je upoznao stidljivog dečaka i devojčicu avanturističkog duha. Ona je volela kubiste, on impresioniste. Ona je volela Dorse, on Kridense. Ona je živela u getu, on u oblacima... Ona stavlja na sto tabletu Želja, on dvadeset dolara.

Tom jepoželedasevratu plavoj petnaestogodisnjoj devojčici, jedanaest godina unazad.

Gleda je u oči mlade Džesike – granica između njegove mašte i stvarnosti prekrivena je maglom. Povremeno smišljaju zadatke za džuboks i konobarice na rolerima. Potom izleću iz kafića i hodaju vlažnim trotoarima. Izlažu lica neonskim svetlima reklama. Smeju se. Džesika je skinula cipelice i potrčala uzbrdo. Timoti je kupio novine i napravio avion od naslovne strane na kojoj je datum. 16. 08. 1960. Trčao je za avionom. Trčao je za devojčicom.

Dušan Cvetković

Gimnazija „Sveti Sava“, Beograd

Mentor: prof. Jelena Đorđević

1960.

Eines kalten Morgens in Februar 1971 wurde Timothy vom ersten Lied der Radiosendung geweckt. *If you are going to San Francisco*....Die Hymne der Jugend Kaliforniens. Er schaute durch das Fenster. Die Blumen liebende Stadt liegt im erdbebengefährdeten, vom Ozeannebel umschleierten Tal. Er wollte Jessica sehen. Heute hätte er auf dem Green Hill sein sollen – gemäß dem Plan, der zwischen den Postern der Gruppe *The Mamas and the Papas* und *Jefferson Airplane* hing.

Er schaltete den Plattenspieler aus, legte die Platten in die Plattenhüllen und ging durch den trüben Korridor, der seit seinem Einzug in die Dachwohnung auf Renovierung wartete... An der Kreuzung hielt er ein Hippie-mobile an und fuhr bis MacDonalds...

Eine blonde Schönheit stand an der Ecke. Locken bedeckten ihre, mit roten Sommersprossen übersäten Wangen. Passanten drehten sich um. Die Spatzen umflogen sie... Sie winkte.

- Hi! sagte Tom und ging zu ihr.

- Ich habe dich erwartet. Jessica nahm Timothy an die Hand.

- Sie betraten das Cafe *Flamingo*, das zwischen dem türkisen und blauen Häuschen reingequetscht war. Bereits vor 11 Jahren lernte *Flamingo* den schüchternen Jungen und das abenteuerliche Mädchen kennen. Sie liebte die Kubisten, er die Impressionisten. Sie liebte The Doors und er Kridens. Sie lebte im Ghetto, er in den Wolken... Sie legt die Tablette der Wünsche auf den Tisch, und er zwanzig Dollar.

Tom wünschte sich zum blonden fünfzehnjährigen Mädchen zurückzukehren, elf Jahre zurück.

Er schaut in die Augen der jungen Jessica – die Grenze zwischen seiner Phantasie und der Realität ist vom Nebel überdeckt. Sie denken sich jeweils Aufgaben für die Jukebox und die Kellnerin auf den Rollern aus. Danach eilen sie aus dem Cafe und schreiten auf den nassen Bürgersteigen. Sie setzen ihre Gesichter den Neonlichtern aus. Sie lachen. Jessica zog ihre Schuhe aus und lief hinauf. Timothy kaufte eine Zeitung und baute ein Flugzeug aus der Titelseite, an der das Datum stand. 16.08.1960. Er lief dem Flugzeug nach. Er lief dem Mädchen nach.

SPIEGEL

Dusan Cvetkovic

Gimnazija „Sveti Sava“, Beograd

Mentor: prof. Jelena Djordjevic

Prevod: Jana Dacic

VI beogradska gimnazija Beograd

Mentor: prof. Dusica Markovic

NIKOTIN // PANIC! ATHEDISKO – NICOTINE

Pohvala BEOGRADSKOG OGLEDANJA

„Znam što radiš, no da me dva puta sjebeš na isti način, tako neće ići.“ Iznervirano sam šetao po stanu dok je ona sjedila na kauču pognute glave djelujući prestrašenom za našu budućnost.

Nakon nekoliko sekundi podigla je glavu, njezine plave oči savršeno izražajne, tek s malo maskare pogledom su tražile kutiju „marlboro touch-a.“ Ugledavši je, odmah ju je zgrabila.

„A gle, žao mi je“, paleći cigaretu, slegnula je ramenima i pogledala u stranu.

Postoji tanka linija nakojoj se nalazi dio rečenice: „djelujući prestrašeno za našu budućnost“.

Ta linija dijelila je moju borbu za sebe i moju borbu protiv nje. Bila je prokleti gubitak vremena. Tako prelijep, a nepotreban gubitak vremena.

„U redu. Odustajem, Draga“, rekao sam dižući ruke u zrak kao znak poraza. „Evo, gotovo je.“

„M-molim?“ Zastala je gledajući me u šoku. Da mi je bar dala šansu da odgovorim, da pobjegnem, da imam izbora... No nisam imao šanse protiv nje. Prije nego li sam stigao odgovoriti joj, njezine usne prisiljeno su zarobile moje.

Otrov. Otrov u čovjeku. Ovisnost. Ona je bila ono što je njoj bila cigareta. Puka navika, nepotrebna, ubitačna navika loša za zdravlje, no uspavanka za mazohiste.

„Ne želim s tobom, ne želim biti bez tebe“, agonično sam prošaptao kroz nagli poljubac i izdahnuo umorno.

„Dobro ti je sa mnom.“

„Zaklinjem se preko srca ako lažem, ubij me, evo spali mi pluća i oslijepi me ako ja kraj tebe nisam izgubio kontrolu.“

Prošaptao sam joj otkinuvši se od usne. U isto vrijeme pokušavajući zadržati svoj gnjev i požudu za njom.

„Vratit ćeš je“, uzevši dim, pogledala mi je u usne, pa natrag u oči, znajući dobro o čemu priča.

„Ne želim“, primio sam joj ruke i pribio ju uza zid, „je natrag.“

„Zašto?“

„Jer bih onda izgubio.“

„Ali ako me pobjediš lagano ćeš nestati. Gubitnici su oni koji gnjevno, ali frustrirano nestaju u iskrama, u vatri, u slavi.“ Ne pokušavajući pobjeći,

OGLEDALO

nastavila me promatrati onako kako je izazivala i pobjeđivala svakog muškarca.

„Da, ali gubitnici također radije odlaze nego da čekaju svoju zamjenu.“

„No, ti još priželjkuješ biti pobjednik.“

Podmuklo je promljala rušeći me mojim vlastitim rečenicama.

„Po tome ne idem nikuda?“ Pogledao sam ju, onako duboko, pokušavajući pronaći nešto osim ljepote onih plavih očiju i bijelih zraka koje su doticale kraj šarenica i rub zjenica tvoreći, najjednostavnije rečeno, vizualnu oluju nad tamnim morem. Našao sam oluju, no ljubav, suosjećanje ili nešto slično ni blizu. Našao sam hladnoću i ironično osjetio toplinu, jer me sve u njezinim očima podsjećalo na nju oko njezinih očiju.

„Ti- ti mene ne voliš.“

Tišina mi je drobila uši, no ono s čim sam prekinuo tišinu bilo je kobno za sva moja osjetila.

„Ne možeš me voljeti“, zbunjen racionalizacijom, odmaknuo sam se korak od nje i zujao pogledom, sve dok nisam ugledao goreću cigaretu pokraj njezinih nogu, koja joj je nesvjesno ispala iz ruke.

„Zaklinjem se preko srca ako lažem ubij me, evo spali mi pluća i oslijepi me ako ja tebe ne volim“, drhtavim glasom koračala je prema meni i dotakla moju ruku svojim u nadi da ću imati nagli poriv da ju poljubim, no ništa.

Uzeo sam jaknu sa stolice. Osmijehnula se lagano, no osmijeh joj je nestao kada sam čučnuo ispred nje i podigao joj cigaretu.

„Gora si od nikotina, ljubavi.“Povukao sam dim, na što se osmijehnula i prišla bliže ubijajući ono malo prostora između nas.

„No“, osmijehnuo sam se, izdahnuvši joj u oči, „sva sreća da nisam ovisan o cigaretama.“

Bacivši cigaretu, ostavio sam poljubac na njezinom obrazu i napustio stan.

Pred kojim još uvijek stojim.

Dora Bajkuša

IX gimnazija, Zagreb,
Mentor: prof. Iva Malenica

РЕЧ ПОСТАДЕ МЕСО

Похвала БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Ово је прича о Хазарима. Јер ово није прича о мени. Овој причи не знам крај.

Свака јабука коју је пробала принцеза Атех била је подједнако укусна, јела је полако и осматрала их је. Није могла да се одлучи. Сваки представник деловао јој је и као добар и као лош избор.

Поп је највише говорио, уливао јој је поверење, али јој је деловао лукаво. Размишљала је о њему не знајући да јој је позирао неколико година раније. Њено најлепше платно краси његово бледо лице. Био је много млађи у лицу када ју је први пут очарао. Дервиш беше уљудан четрдесетогодишњак. Једини јој је донео зелену јабуку, док друга двојица одабраше најцрвеније које нађоше. Једини јој је подарио књигу са златном посветом. Знао је колико воли књиге и светле боје. Рабин је био најнељубазнији, а опет најнедокучивији и најинтересантнији.

Изгледала је задивљено. Требало је да одлучи о својој судбини и да осуди свој народ на исправну или неисправну религију. Ходала је одлучно и није говорила ништа. Рабин стајаше најмирније. Слуге непрестано мотрише на мирног голуба који му беше на рамену. Поп се насмеја.

Мој народ пратиће оног ко ми најукуснију јабуку подари.

Одлучила сам. Посматрах их са своје мермерне терасе. То беше предео сликан кафом, јер киша беше јака и нанесе блато и муљ замени зеленило и бетон. Она* ми је скувала кафу и неуморно посматрала мој поглед и бодрила ме у свакој одлуци. Дуго пуших сам док не дође она*. Чудно је како човеку треба мало и много истовремено. Одлучих да радим оно што највише волим. Усликах покрет. Претворих слику у причу и

~ РЕЧ ПОСТАДЕ МЕСО ~

Упутство: Прича се може читати од напред и отпозади по реченицама. Ликови мењају улоге, а прича има другачији крај. Књижевност можда јесте ограничена линијана, маргинама и мастилом, али машта продужено види. Свака прича постаје другачија уколико нешто изуземо или додамо. Свако другачије пројектује стварност. Права лепо-

ОГЛЕДАЛО

та уметности је у способности да код човека измами најразличитије емоције. Неком кнедлу у грлу, а неком сузу у оку.

*Она. Јасмина беше моја најдража жена. Када сам отишао, остала је много усамљена, а била је у најбољим годинама. Ни тада ми није окренула леђа. Чувала је моје име и мој рад поносно и гордо.

Дубравка Кутлешић

Математичка гимназија, Београд

Ментор: проф. Јелена Нововић

ТАЈНА КРУГА

Похвала БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

„Снаге ми, богињо, дај”, рече понизно јој прилазећи, „да опевам тајну круга”.

„Дођи... Подучићу те”, одговори му.

„Јесам ли достојан?”

„Да ниси, не би дошао овде. Људи се боје ватре, претурају по њеном пепелу... Њихова је судбина тужна. Теби је друго суђено.”

„Заиста? Зар нису најтеже осуђени они који се не приближе ватри и пепелу?”

„Не, њима је света тајна непозната. Не знају шта из ње може да се створи. Они који ватру познају, а могу само пепео у небо да бацају, трагичнији су.”

Осећао је да мора све да разјасни. Задатак пред њим већи је и тежи од свих претходних. Стари су успели да га изврше. Бринуо је да ли ће о слободи умети да пева лепо као сужњи.

„Зашто баш ватру треба да носим?”

„Из ње све проистиче – почетак је краја и крај почетка – тајна”, одговори му.

„Само то?”

„Размисли мало, једино је из пепела могао настати овај свет. Зато сам и људима подарила феникса, да их сећа и учи о томе да је немогуће да ватра вечно траје, али и да се не разочарају ако се угаси. Сигурно је само да ће се поново упалити и тај је процес настајања и нестајања вечит попут путање коју би човек који се врти у круг стално прелазио. Када би имао довољно снаге, увек би се враћао на место из којег је полазио. Али – човек је слаб, умори се и стане. Ватра је вечно жива.”

„Зар божанску ватру смеш смртнима дати?”

„Прича о дивној ватреној птици не сме постати мит попут оног о Орфеју.”

„Орфеј? Мислио сам да он никада није постојао?”

„Ох, још како јесте! Његова песма била је најлепша коју је људско биће икада певало, али је трагично страдао. Није био довољно јак и заслужио је да тако прође.”

„Зар га ниси волела?”

„Ја волим свако биће, јер све може кроз ватру да прође. Орфеј

ОГЛЕДАЛО

је преценио свој пламен и није урадио ништа! Да је успео да Еуридику изведе из пакла, нико данас не би сумњао у праву моћ ватре и сви би јој се клањали. Овако, он је постао човеку сличан, трагичан. Неки мисле да су причу о њему испрели људи попут тебе.”

„Богиньо, можда ћу ја моћи да исправим грешку.”

„Не буди смешан. Тачно је да ћеш са собом одавде понети ватру, али више не понављам своје грешке. Људи су преслаби да би могли превише ватре да приме. Сада то знам.”

„Шта ће бити са мном када ми будеш предала ватру?”

„То зависи од тебе. Иако нећеш певати као Орфеј, твој силазак међу обичне биће сличан његовом силаску у подземни свет. За тебе ће бити исто да ли певаш или умиреш, нећеш имати чега да се плашиш. Записано је да ће исписани предели вербалне јаве и птице излетеле из твоје главе свету објавити једну страшну болест. Записано је и да ће горети море, да ће се топити планине у часу кад мастило ти сазре у крв да објавиш тајну.”

„Да ли ћу моћи да волим?”

„Више него ико, драги мој. Крв, жудња, смрт - делови су ватре коју ћеш носити. Ипак, буди спреман на осуду.”

„Зашто? Хоће ли ми речи бити празне?”

„Ниси ваљда већ заборавио?”, прекорно се насмешила. „Твоје речи имаће моћ ватре. Палиће умове и завист људи. Нека те гласови из пропевале гомиле и њихови бљесци не брину. Бљесак муње и пламен свеће јесу ли исте јачине?”

Осетивши да ће ускоро морати да је напусти, све до времена када ће се и он сам претворити у пепео из кога је постао, одлучи да јој постави питање којег се највише плашио.

„Шта ће бити на крају? Хоће ли ме убити?”

„Ко? Ватра или прејака реч?” Док је ватра обузимала њено тело и претворала га у пепео, могле су се чути речи које је разносио ветар: „Ако се то деси, онда се надам да су ти звезде нажуљале колена и да си се молио побожној води”.

Алекса Станковић

Гимназија, Лесковац

Ментор: проф. Владимир Мичић

НА МОСТУ

Похвала БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Заустављен саобраћај на мосту и окупљен народ значили су само једно – неко жели себи да одузме живот. Полиција је ваљано обезбедила место дешавања, а стигао је и тим за преговоре. Драма је трајала већ пола сата, а радознали пролазници су се окупљали у све већем броју.

Једна нога му је била пребачена преко заштитне ограде, а друга још увек у неизвесности. Заправо, она је представљала његову другу половину која непрекидно размишља. Пушио је цигарету за цигаретом, иако није био страствен пушач. Никада није попушио толико дуванског „раја“, чак ни док је био на ратишту.

Под полицијским рефлекторима јасно се видео његов лик. Био је то крупан човек, тамнијег тена, запуштене косе и великих шака, отечених од дугогодишњег напорног рада. Брада му је била стара три-четири дана, а велики подочњаци су указивали на неиспаваност и исцрпљеност. Носио је маслинасту вијетнамку, видно стару, и фармерке с краја деведесетих.

Народ, навикао на брз живот, гласно је негодовао, бесан због заустављеног саобраћаја. Из гомиле су се чули повици: „Скочи!“, „Не смеш“... Нико од њих се није запитао каква га је мука натерала да помисли на самоубиство. Нико није знао да му је смањена плата и да је тада почео пакао у кући. Жена која није имала посао бивала је све нервознија, седмогодишњи син који је тих дана требало да крене у први разред морао је да добије свеске и нове патике. Из дана у дан свађа је била све већа и већа, а жена све напорнија и нервознија. Једно вече скочи на њега, изврѣћа га, а он онако гомилајући све у себи и чувајући све лоше у грудима, експлодира и удари је шаком тек онолико колико да је мало одмакне. Њој је то био знак да одмах спакује ствари и са синчићем оде код мајке. А јутрос, два дана након свађе, газда га сачека са отказом без икаквог образложења.

Полиција је убрзо довела његову супругу како би поразговарала са њим. Пришла му је видно уплашена и искрено уплакана. Ћутала је, као да му каже да се каје, као да му каже да му опрашта. Озбиљним погледима су разговарали. Изгледало је да причају о сину, о њиховој јединој срећи и светлој тачки у деветогодишњем

ОГЛЕДАЛО

браку. Подигла му је руку, ставила на своје од суза мокро лице и миловала га образима. Из његовог ока потече суза. Када су сви помислили да је готово и да га је жена спасила, он јој рече тихо на уво „Волим те“, а затим је одгурну и баци се у воду.

Игор Топаловић

Гимназија, Чачак

Ментор: проф. Слободан Николић

НА МОСТУ

Остановленное движение на мосту и толпа народа могли означать только одно- кто-то желает окончить свою жизнь. Полиция хорошо обеспечила место события, а также пришла команда для переговоров. Драма продолжалась уже полчаса, а любопытных прохожих бывало в все болеем количестве.

Одна нога была закинута с другой стороны защитного забора, а другая до сих пор на мосту. На самом деле, она была это другая половинка которая постоянно думала сделать ли это или нет. Он курил одну сигарету за другой, несмотря на то, что он никогда не был заядлым курильщиком. Он никогда не курил столько табачного "райя", даже когда он был в войне.

Под светом полицейских фонарей ясно была видна его фигура. Это был крупный человек, темного цвета, растрепанных волос и с большими руками, опухшими от нескольких лет напряженной работы. Борода была старой несколько дней, а большие мешки под глазами указывали на бессонницу и усталост. Он был в оливковой куртке, видно старой, и джинсах с края девеностотых годах.

Народ, привыкнут на быструю жизнь, громко жаловался, в ярости из-за остановленного движения. Из толпы были слышни крики: „Прыгай!“, „Ты не можешь“... Никто из них не подумал о том какая проблема могла заставить этого человека подумать о самоубийстве. Никто не знал что это зарплата снизилась и что тогда начели проблемы в доме. Жена которая не работала, ставала все больше нервной, седьмилетнему сыну, который должен был пойти в первый класс, надо было купить тетрадки и новые кроссовки. Их аргументы каждый день ставались все хуже и хуже, а жена была все труднее и более нервной. Однажды вечером, она заскочила его, оскорбила его, а он, накапливая гнев в себе, лопнул и ударил ее рукой, только столько силно что бы подвинуть ее от себя. Для нее это был знак сразу забрать вещи и вместе с сыном уехать к матери. А сегодня утром, два дня как прошло от соры, начальник ему дал отказ без каких-либо причин и объяснений.

Полиция быстро привела это супругу чтобы разговаривть с ним. Она подошла к ему, видно испугана и в слезах. Она молчала, будто гогрила эму как ей жаль и как она прощает ему за все. Серезными взглядами они разговаривали. Виглядило как будто разговаривали о сыне, единственной светлой точке

ЗЕРКАЛО

и единственному счастью в их девятилетнем браке. Она подняла его руку и положила на свое от слез мокрое лицо и гладила его щеками. Из его глаза потекла слеза. Когда все подумали что все готово и что жена спасла его, он ей тихо на ухо сказал «Я люблю тебя» а затем пригнул в воду.

Егор Топалович

Гимназия Чачак

Ментор: проф. Слободан Николич

Перевод:

Аполина Бартоломеа Бабович

Шестая белградская гимназия Белград

Ментор: проф. Крум Груев

POSLEDNJA KAPLJICA

Kiša je lupala o crepove krova, neumorno i neumoljivo. Činilo se da nikada neće stati.

Bio sam jedini u kafani. Žuto svetlo je treperilo, dok je osvetljavalo prazne stolice. Uglovi kafane bili su mračni i napušteni, pepeljare pune prašine, a izlizani karirani stolnjaci su mi pravili društvo. Vetar je udarao o vrata.

Možda će neko doći.

Vreme je bilo rđavo, istina. Nevreme je zaista bilo zlokobno, ali poštovali smo dogovor svake godine pre ove, zašto ne bismo i sad. Bilo je i gorih oluja, a i dalje smo se okupljali. Možda je konačno i naše vreme isteklo. Godina kada sam ja jedini koji je ostao. Uzdahnuo sam. Dim cigarete mi je peckao stare oči. Sipao sam još viskija.

Nakon rata, otvorio sam ovu kafanu. Nije bila bogzna šta, ali je bila moja, a ja sam bio ponosan i srećan. Čitava družina se okupljala ovde, na mestu odakle je naš vod krenuo u oslobađanje Beograda. Prvo smo se nalazili svakog vikenda, pa svake druge sedmice, zatim svakog trećeg meseca, da bismo se na kraju složili da se okupljamo jednom godišnje, dvanaestog oktobra. Tada je čitava četa bila živa, svih devetorica.

Pre dvadeset godina je otišao prvi. Slobodan je umro u saobraćajnoj nesreći. Sleteo u reku. Saznali smo to preko novina. Đorđe je video. Tada smo održali zdravicu u njegovo ime i popili po čašicu najkvalitetnije rakije. Tu oslobodilačku rakiju (kako smo je nazvali) čuvali smo, bogme, još od rata. Pre dvanaestog oktobra 1944. smo prvi put popili po čašicu, i zakleli se da ćemo je piti samo kada neko od nas napusti ovaj svet.

Nakon što je Slobodan umro, popili smo drugi put. Sedam godina nakon toga, Miloša je izdalo srce. Bio je on mudar, savestan čovek. Najučiniji od nas. Razumeo se u politiku, pravo, ekonomiju, pravi doktor nauka! Ali taj se nije štedeo. Kad god bismo pili, on bi pio najviše. Vukli bismo ga od kafane do kuće, kao da je zaklan. Kako je život bio bezbrižan tada.

Sledećih nekoliko godina smo se okupljali i pričali. Prisećali se dobrih starih vremena, proklinjali političare i psovali koga god smo hteli. Nažalost, tu blaženost je prekinula Savina smrt. Trovanje hranom. Ko bi rekao da od toga može da se umre. Sava nikada nije imao sreće. Bio je on pravi biser. Uvek je bio hvalisav i pravio se sav važan, ali je bio smotan. Jednom mu je pukla puška u ruci, zato što je zaboravio da očisti cev. E moj Savo, rekli smo te sumorne noći kada nas je napustio i otpili *oslobodilačku rakiju*.

OGLEDALO

Pre dve godine umrli su Marko, Milorad i Metodije, braća Jakobići. Svu trojicu je odneo rak. Bili su oni nerazdvojni, i čovek bi mogao da pomisli kako su oni jedna osoba. Govorili su i mislili isto, a tek što su ličili! K'o jaje jajetu. Ostali smo Đorđe, Gligorije i ja i prešli smo polovinu rakije.

Prošle godine, po istoj ovakvoj oluji, ako ne i goroj, došli smo sva trojica. Sedeli smo za mračnim stolom u uglu. Čitali smo i pušili dobrih sat vremena pre nego što je iko prozborio. Uzeli smo *Oslobodilačku rakiju* i stukli je skoro do kraja. O, tada smo i plakali i smejali se, i tešili i psovali. Gazili smo već u osamdesete i znali smo da nam nije ostalo još dugo vremena.

Nakon tog okupljanja sam pažljivo gledao umrlicu u novinama. Siguran sam da nisam video njihove sive slike. Kako je samo mučno videti umrlicu svog prijatelja. Živi su, mogao sam da jamčim. Ali kafana je bila prazna. Bio sam sam. Verovatno sam se prevario. Ispraznio sam pepeljaru punu pikavaca i iz kredenca izvukao *oslobodilačku rakiju*.

Ostalo je samo za još jednu čašicu. Prošle godine mi se činilo da je ima više. Nasuo sam i podigao čašu za Slobodana, Miloša, Savu, braću Jakobić, Gligorija i Đorđa, oslobodioce Beograda. Živeli, obratio sam se praznoj kafani. Grom je udario u daljini. Bila je to dobra rakija.

Sedeo sam još nekoliko minuta u tišini, a zatim navukao kabanicu, ugasio svetlo i zatvorio kafanu.

Dimitrije Konjević

XIV beogradska gimnazija, Beograd.

Mentor: prof. Jelica Živanović

ОГЛЕДАЛО

Стојећи тако, гледајући у саму себе, у пропале снове, у изгубљене визије сретног живота, у узалуд потрошене године, осјетих срећу.

Неку врсту мазохистичке среће, први пута ми се јавља, осмјехујем се, питам се зашто.

О, огледало. Кога показујеш?

Та нисам то ја.

Дијете у мени врштити, гуши ме безбројним питањима, жена из огледала проговара, не, пустите ме.

У шта си се ово претворила?

Погазила своје снове због других. Одустала од свега онога што јеси да би постала све оно што ниси.

Што не можеш бити. Што ниси жељела бити.

Зар да то урадиш себи?

Зар да те године сломене?

Зар да се препуштиш бурној ријечи живота, да пустиш сибирским вјетровима да ти пушу по лицу, зар да ти пустиње исуше сву ону срећу, онај живот у теби?

Види те.

Одсјекла си дуге црне косе.

Подочњаци су ти једина шминка.

Руке кржаве.

Леђа погрбљена.

Одјећа похабана.

Снови изгубљени.

О, ти жено из огледала.. о, ти дијете из мене.

Шутите!

Снови су снови. Та одувијек су постојали само да се сањају. Само да се замишља савршен живот. Нешто тако не постоји. Снове остављам сновима, и остављам их за оне сате иза поноћи, тада их сањам, тада се испуњавају у мени, дају ми снагу за даље, не дају ми да одустанем, лијепи су, и волим их, и нижем их као перле, сваки је друге боје и љепши од оног претходног.

Не остварују се, јер..

Реалност је другачија.

Шутите!

ОГЛЕДАЛО

О, ви вјетрови, који толико дуго нисте пухали.. мора која мировасте.. не будите се сад!

Живот је трајање, а не промјена. Живот је туга, и несрећа, и живот су године патње, срећа је мирис мошуша, лијепа а кратка. Брзо ишчезне, па немаш ни доказа да је постојала.. само сјећање.

А срећа проузрокована болом је најтежа.

Шутите људи.. пустите ме.

И највеће вође изгубе понеку битку.

Битку живота.

Маида Алиспахић

Мјешовита средња школа, Бановићи

Ментор: проф. Шевала Мујезиновић

ТРИ

Найомена: Пасусе можете чииаи било којим редоследом.

Будим се. Будилник још није одзвонио. Устајем и размичем завесе. Необично је мирно јутро. Рутина: умивање, облачење, до ручак. Застарева, треба ми динамике. Док се мед полако раствара у топлом чају прилазим столу где ме чека рад: “Асимилација и нестајање; студија случаја на примеру Хазара”. Узимам гутљај и палим телевизор. Вести: Милорад Павић је преминуо јуче.

Будим се. Три пута сам одложио будилник. Закаснићу. Истрчавам из стана крмељив, необријани разбарушене косе. У зубима држим јабуку док закључавам врата. Предавање данас је сигурно интересантно. Црвено светло на семафору. У даљини чујем црквена звона. Не обраћам пажњу на саобраћај док претрчавам улицу. Врата амфитеатра су свеже офарбана. Нисам приметио док ми на длану није остао крвави траг црвене фарбе.

Будим се. Нисам могао да спавам, тек је свануло. Српаст месец се и даље види на полу тамном небу. Поред њега се назире Алтаир, једна од најсјајнијих звезда на ноћном небу. Полазим у шетњу. Пролеће у Београду да је пре лепе боје травњацима. Стотине нијанси зелене прекривају добар део видљиве површине града. Олистало дрвеће светлуца на првим зрацима сунца. Пролазим Господар Јевремовом улицом управо време за јутарњи намаз. Чујем петарде.

Будим се. Замрзео сам звук будилника тако да излећем из кревета чим га чујем. Време је новац и не треба га тражити. Да нас треба да идем у културни центар “Рекс”. Песничко вече. Са прозора видим нарцисе на суседној тераси. Скоро су златни на подневном сунцу. Јеврејска улица. Стигао сам.

Будим се. Будилник ми је био испод књиге “Речник латинског језика”. Латински је мртав, зашто је и даље популаран? Неки језици су умрли и остали у свом гробу. Не иде ми у главу ни један пример баш сад. Мада, има онај на х. Ха- нешто. Записаћу касније, кад се сетим. Не иде ми размишљање ујутру.

Нисам спавао. Заборавио сам да сам навио будилник, па ме је препао. Целу ноћ сам читао књигу. Једна страница ми фали. Последња. Претражио сам собу, затим и стан. Нема је нигде. Отишао сам да прошетам. У парку су на зеленом травњаку спокојно расле прелепе крваве руже и златно жуте лале. На клупи, испред њих,

ОГЛЕДАЛО

седела је девојка и читала књигу, исту као моју. Имала је плаву косу, смарадне очи, а на уснама гримизни руж. Звала се Вера. Питао сам је да бацам поглед на последњу страну. Кад ми је дала књигу прсти су нам се дотакли на кратко. Окренуо сам последњу страницу, а на њој је писала једна једина реченица:

„Да би преживео, прво мораш бити жив.”

Веселин Манојловић

Математичка гимназија, Београд

Ментор: проф. Јелена Нововић

ДРВО

На измицају је један мартовски дан. Ни зиме, ни пролећа, ни живота, ни смрти, ни белила, ни зеленила. Размишљам да ли се данас десило нешто што ће одредити долазеће сутра. Шта обликује мој карактер - само оно крупно и велико што сам лично доживела или знакови из околине које подсвесно и ненамерно урезујем у своју личност? Чињеница је да се личност гради годинама, свакодневно, као солитер где је свака цигла проживљени дан.

О коренима

Седа старица, тек је прешла осамдесет, ледено хладних плавих очију незаинтересовано је слушала шта јој неко говори. Чим би чула искрену реч, превише личну, нервозно би гледала са стране, померала горњи део тела, као да јој је непријатно што слуша интимну исповест туђег живота.

Одрасла је као сироче официра предратне краљевске гарде, ког је нова власт изопштила из службе и дозволила да срамно умре без потребне медицинске неге. Основала је своју породицу, имала добро плаћени посао и углед средњег бирократског слоја. Родила је четворо деце и дечји плач и смех су веселили њено срце У трудноћи са петим дететом, живот је кренуо да се одвија на начин који није могла да контролише када ју је муж оставио због млађе жене. У току развода испливали су на површину страхови због егзистенције. Тај емотивни крах је некоме личио на нервни слом, те су јој препоручили болничко лечење од годину дана, а старатељство над децом је припало мужу. У душевној болници рађа и пето дете. И док се она грчевито труди да сачува присебност, вођена плановима за самостални живот и идејом како да поврати децу, не примећује чврсту љуштуру која се формира на њој. Нико не може ни да наслути колико је суза, бола и клетви било угушено у болничким зидовима. Период опоравка и прихватања стварности, избегавања погледа других пуних осуда који су је пратили где год да оде, трајао је годинама. Препуштена борби и сазнању да ће старатељство имати само над петим дететом уништавало јој је сваку наду. Живот је ишао, текао. Било јој је омогућено да води бригу и о старијој деци много година касније, онда када су они сами могли да донесу одлуку где и са киме желе да живе. Одлучили су да оду њој, бежећи од оца, они су бежали и од својих проблема и детињства са маћехом. Било им је лакше да их пригрли

ОГЛЕДАЛО

неостварена мајка и жена, у своје топле скуте и пружи им накупуљену љубав која је годинама била ту, само за њих. Поново је почела њена борба, јер повратак деце даје јој могућност за остварење. Школовала их је, подржавала, саветовала и чувала.

О стаблу

Они су били већ одрасли људи, ускоро је свако отишао својим путем, а она је опет остала сама, са петим, најмлађим дететом. Али овога пута, самоћа је другачија. Деца су јој била збринута, имали су своје породице. Сви су били изведени на прави пут. Прошлост није оставила трага на њима, бар је она тако мислила. Пријала јој је самоћа. Чезнула је за миром и временом које ће посветити само себи. Дошли су и ти дани спокоја, задовољства. И најмлађи син је отишао својим путем. Старица је дозволила умору да је преузме и учини статичном. Живела је сама и пријала јој је тишина сопственог простора. Неко би помислио да је била запостављена од стране својих. Када бисте јој то рекли, сигурно се не би сложила. Тврдила би да јој је добро и да све може сама. Лако јој је било поверовати, самоћу је одавно победила.

О листовима

Најмлађе дете је сада човек у годинама. Замагљене очи не говоре много о прошлости, јер је она тешка и неприхваћена. Имао је само мајку и осећао се као да је био нежељен од стране оца. Постојали су и браћа и сестре, али их читаво детињство није ни видео, нити познавао. Мајчину љубав је осећао више као механичку радњу. Свакодневно је водила рачуна о томе колико је јео, спавао, како се понашао, школовао. Све онако како се од ње очекивало, али кроз однос без емоција и блискости. Њена туга и бол су подигли у међусобном односу непремостиву отуђеност, јаз и неразумавање. Њена рука на његовом врућем челу, нетрпљивост у тешењу када би се ноћу уплашен пробудио. Пекло га је то, рањавало, тиштило. У глави му је одзвањало да не очекује, да не пита, да не тражи како не би урушио привидни склад. Да није битан. Браћа и сестре су дошли, прошли и отишли као вихор, не остављајући велики траг на његов живот. Желео је тих дана да једно другоме помогну, да се пронађу, али за њих он је, и тада, остао странац. Покушавајући да пронађе личну срећу, још више је био усамљен и небитан чак и самом себи. Већ се навикао на хладноћу и осећај неприпадности. Потом је и сам створио своју породицу, која је наизглед краткотрајно унела љубав и пажњу у његов свет. Искрено је уживао, али није умео, поред свог труда, да се снађе у новонасталом осећају. Поново се повукао у добро познату самоћу. Овога пута самоћа није била само лична, самоћа је против његове воље разарала још два бића, ћерку и супругу. Напо-

ОГЛЕДАЛО

кон је имао оно што му је недостајало целог живота. Трудио се свим силама да прими и пружи љубав, али је у напору да се научи томе изгубио драж за којом је тежио. За све познанике је узоран отац, човек. Нико споља није видео да није брижни тата и да живи сам, у свом свету. Физички је присутан, ту је у свом дому, уз своје. Понеки осмех, похвала, захгрљај. А онда зид, магла у очима. Тврда љуштура га је трајно обавила и учинила недодирљивим и неприступачним. Девојчица од својих седамнаест година гледа своје топле плаве очи. Покушава да види какву емоцију преносе. Има наизглед све, топли дом, одличне оцене, искрене пријатеље, снове, отворену будућност... Жели да осети љубав и разумевање оба родитеља и то је оно што је тишти, разара и не да јој мира ни спокоја. Она се дуго трудила да привуче пажњу оца, да буде вредна његове љубави. Сваки покушај је доносио ново, још веће разочарање. Схватила је да није до ње. У њему је. Није имао узор, није имао модел. Није научен. Ма шта урадила, његове зелене очи остају мутне, сетне. Она му говори шта је тишти и ломи, али су њене речи неразумљиве за њега. Немају тежину нити значај. Не допире му до срца. Девојчица се прибојава од каквих ће цигли бити саткана њен солитер.

Можда ће оно што гледалац види у нашим очима бити различито од онога што носимо у себи. Али девојчица зна једно, не жели да и њене буду хладне или замагљене. Не жели да туђе приче утичу на њену. Ограђује се од њих и одриче се.

Мина Недељковић

Пожаревачка гимназија, Пожаревац

Ментор: проф. Весна Милић

НА КРАЈУ ВРЕМЕНА

„Створен сам да будем човек, у једном маленом тренутку који је пре пар деценија био садашњост, а време раздвајао на прошлост и будућност, у галаксији Млечни пут, у Сунчевом систему, на планети Земљи у једном малом, слабо осветљеном болничком собичку, у моје тело удахнут је дух животни. Нисам допуштао времену, а ни заборава да иједну слику живота избришу из мог сећања, хтео сам да кад год пожелим могу у самоћи поново проживети све мени припремљене сплетке судбине. Мој први, па и сваки наредни корак по ,сложићемо се, овој прљавој земљи, прљао је и мене. Покушаовао сам да будем осека велике плиме, плиме која потапа свет, а за све те године нисам научио да се оперем у прљавој води. Сад је дошло време да се исцрпљен попнем на неки брежуљак, са ког се пружа поглед на све четири стране света како бих блатњавим очима, огледалима душе, одлучио на коју страну ћу полетети за ластвама. (Све дане живота сам исписао, само један ми недостаје и недостајаће. Мене сутра неће бити.)“

Извукао сам папир из писаће машине, прелазећи погледом још једном преко последње реченице.

Хоћеш ли и ти полетети са мном?

Питање је било упућено, помислио је пролазник који је застао на шеталишту и посматрао ме кроз мој напола отворен прозор, ка самом углу собе, ка фотељи која се огрнула поподневним сумраком. Није се преварио, на тој фотељи невидљива за многе очи, непомично је седела силуета једне младе жене са лицем у длановима. Контуре њеног тела црвенило предвечерњег неба кидало је и расипало у очима оног знатижељног пролазника. Али, баш тада гласник сутона који трчи по сунчевој стази која му нестаје под ногама и од својих остатака ствара мрље по крову облака, носи сву дневну патњу и бол згуснуту у њен лик и спушта је близу мене. Ћутиш, отео ми се уздах праћен благим поветарцем који се поиграва са пламеном свеће, чији се догорели фитиљ дави у топлом воску, као и свих ових година.

Осетио сам њене таласасте власи како се провлаче између мојих прстију, бљештећи под пригушеним светлом попут загаситог злата. Склопио сам очи, на тамној страни капака угледао сам плаву боју која се чудесно прелива у концентричним круговима, њено око, иза кога живе и сијају светови чији сјај се расипа по њеним образима и челу... Гледам и послушкујем. Ништа. Тишина.

ОГЛЕДАЛО

Њене посете имале су и наличје, нарочито ноћу, кад изазива највећи немир у мени, кад оживи у сновима и полусновима. Потпуно је овладала мноме, као велика црна планина, која увек стоји на истом месту и заклања блесак ватреног колута, држећи све под собом заробљено у тами сопствене светлости. У жељи да видим још мало сунца, да напуним своје ћелије резервама сунчевог даха, устао сам. Истина, чудно је било како сам уопште успевао да одржим равнотежу под теретом илузије и високе ватре (напора), али устао сам, обукао капут и несигурним кораком детета кренуо напоље...

Очи су ми кружиле по натписима, блештавим реклама, удицама за лаковерне, али било је јасно да не виде оно што гледају. Све ври као у кошници, свако има свој пут, а нико не види последњи трзај напола мртвог инсекта. У свему што човек ствара, кружи новац невидљиво као крвоток. Он људима и стварима дарује изглед и значење, код једних обитава и држи их у животу, друге напушта и оставља их да пропадају док кроз не увену. Да ли су нам ти безвредни комади папира заиста потребни да бисмо се радовали, живели, волели једни друге, увидели смисао...

Из све мрачнијег неба допире до мене тутњава коју одмах, у себи, преводим. Под упаљеним небеским кандилима оним тешким кораком отишао сам до гробља... Разгледам надгробне споменике који казују понешто о мртвима, али и о томе да смо ми само блесак у времену и да наша дела остају вечно. Овом садашњем тренутку је сваки корак, сваки дах, свака смрт допринела.

Овде лежи твоје од меса и топле крви, обратио сам се сапутници која лебди за који тренутак пред мојим очима, које виде оно што се живом човеку не открива, а затим ишчезава. Уливала ми је наду не трајнију од блеска муње.

Руже што расту изнад њеног срца, мирно су ме посматрале својим црвеним очима.

У замореној свести ми се чини да ми јад и бол који осећам лагано свлаче одору душе, спремајући се да је баце на сада већ тмурни тигањ неба. Пао сам на колена. Моћ тихе и дуге молитве трепти својим сјајним и благим крилима на врховима ових зелених жбунова унаоколо. Ослушкивао сам како тихо цвили лишће на ветру. Све живо што је до сада било невидљиво и нечујно, све бди у мраку, бди над молитвом. Има нешто у људском гласу што се прелива из саме душе, што путује до трећег неба ношено крилима анђела, у човековом разговору са небеским Оцем.

Кад дође глас о мом свршетку, а преда мном буду милиони једноличних минута, што називају вечношћу, можда ће ући немири у мале куће, мој спомен проћи ће улицама ове вароши, по нека суза жена и кратки говори мушкараца. Можда ће у локалним новинама они који су ме волели објавити коју реч о мом крају, како би оба-

ОГЛЕДАЛО

вестили јавност о мом погребу. А вас све ово можда и не занима јер ме нисте упознали, заволели и разумели. Док по мом телу пада као нека лепљива паучина, влага мокре земље, не допиру до мене звуци, очи су склопљене, све је остало за великом капијом живота која се мучно затворила за мном...

Сада је ред на вас. Ви сте писци своје приче. Можете да изабере да сами утабате своју путању кроз васиону или да следите пут којим је већ безброј њих кренуло. Али, знајте, и болесни и богати и сиромашни и здрави, сви на крају иду на исто место, далеко иза ројева звезда на вечерњем небу.

Видимо се тамо, на крају времена!

Михаило Јанковић

Пета београдска гимназија Београд
Ментор: проф. Милица Шаренац

ISKRE

Pogledaj u nebo, koje vješto izbjegavaš svojim plavim očima, kao da se bojiš. Zar ne primjećuješ zvijezde, koje poput iskri sijaju, pune tajni? Zagledaj se u zvijezde. Dopusti da te ljubavni talas zanese, ne žali za učinjenim djelima. Približi se, dotakni me, osjeti moje tijelo, koje drhti od hladnoće.

Spavaj, nek ti snovi šapuću čemu moji pogledi, dodiri, riječi koje ti tiho govorim u ovoj magičnoj noći. Sjeti se ovih mojih riječi, kada me ne bude više u tvojoj blizini. Tad, ne žali za propuštenim prilikama, i nepromišljenim riječima, koje su ove tužne oči navele na suze. Kao da već nije bilo dovoljno boli u njima, koja se svakodnevno lomila u tom mladom biću, a sve zbog tvoje neuzvrćene ljubavi. A onda me neće biti tu kraj tebe. Sve će proći, kao i ova noć i ova naša mladost.

Protutnjat će kao voz kraj stanice, na kojoj nema putnika.

A ti, ti ćeš čekati i nadati se. Ali, uzalud. Dok budeš čitao moje pismo, ne dozvoli sebi da zaplačeš, jer sam sebi nisi dozvolio da voliš to malo, nježno i nemoćno stvorenje, koje se radovalo svakom našem susretu.

Naglo sam odlučila otići, zaboravit tebe i sve naše uspomene. Ali, kao što pretpostavljaš, nisam te uspjela zaboraviti...

Mrak, sjena klavira, tišina, zatim, snažan aplauz. Izlaziš na scenu. Bilo je to kao na svjetskom koncertu klasične muzike. Tihi šapat prstiju po tipkama klavira, ton po ton. A onda, valovi muzike koji su me nosili i pokretali u meni bujicu osjećanja. Lagano me odnose. Otrgnu me iz tijela, zaplešu sa mojim mislima. Publika kao da nije ni postojala, ljudi nisu disali, samo su dopustili da muzika vlada njima.

Svaku notu sam osjetila duboko u sebi. Možda zato, jer je posvećena baš meni. Iako, nisam otvarala oči, osjećala sam poglede pune ljubavi i strasti. Tvoje note me vode u prošlost, kada sam ti govorila da pogledaš u nebo, koje si vješto izbjegavao svojim plavim očima, kao da se bojiš.

Zar nisi primjećivao zvijezde, koje su poput iskri sijale, pune tajni? Nisi razmišljao da su te zvijezde, to nebo, moji pogledi. Zašto nisi dopustio da te ljubavni talas zanese? Te večeri, oskrnavio si moje tijelo i dušu i iščeznuo iz stvarnosti. Nije te bilo više, nikad više nisam srela istu osobu, svaki put bi bio neko drugi umjesto tebe.

Sve je prošlo, kao i ta noć, i naša mladost. Protutnjalo je poput voza kraj stanice, na kojoj nema putnika. Ostali smo sami.

Dok sam na tvojim leđima osjećala kako ti se zvuk gitare odbija kroz tijelo, pjevao si našu pjesmu. A ja sam maštala o ljubavi, o ljubavi u kojoj

OGLEDALO

sam zamišljala upravo tebe pored sebe. Tako sam uživala u tvom prisustvu, u tvojim pjesmama, kao što sad uživam na tvom koncertu.

Završavaš svoju kompoziciju, ustaješ, poklanjaš se publici, ali i dalje gledaš u mene. Publika ti do neizmoglosti aplaudira, ali ti to i ne primjećuješ.

Prilazim da ti čestitam na izvanrednom koncertu, a umjesto hvala postavio si mi pitanje...

Tiana Mišković

Građevinsko-geodetska škola Tuzla

Mentor: Prof. Emina Suljendić Mahmutović

RAZGOVOR SA OCEM

„Zdravo, tata,“ začu se glas iz hodnika. „Htjela sam da razgovaram s tobom.“

Poslije nekog vremena, u sobi su se začuli tihi koraci. Nije bilo glasa koji bi djevojci odgovorio, niti je pozvao unutra, pa ipak, ona je ušla. Sjela je na malu rasklopivu stolicu ispred stare i odveć dotrajale stolice za ljuljanje, na kojoj su već počele nicati svilene niti paukove mreže. Soba u kojoj se trenutno nalazila odavala je sjaj neke davne raskoši. Nekada je to bila ogromna dnevna soba sa biserno bijelim zidovima i porodičnom atmosferom. Danas je to tek obična soba sa visokim stropom. Zidovi su odavno požutjeli od starosti, a strop je bio ispisan prljavim šarama vlage, koja bi zimi probijala kroz stari krov. Luster, koji je generacijama krasio sobu, odavno je iznesen. Jedino je stara stolica za ljuljanje svjedočila da je tu nekada bilo života i sreće.

„Voljela bih da si mogao prisustvovati mojoj maturi. Bio bi toliko ponosan na mene... Nosila sam onu rozu haljinu, sjećaš se? Rekao si da bi mi lijepo stajala.“ Nasmijala se. Njen smijeh je lijeno odzvanjao praznom kućom. „Sada mi zaista lijepo stoji. Izgubila sam na kilaži otkad te nema...“ A zatim muk. Htjela je još toliko toga da kaže, čak je ponijela i matuske slike sa sobom. Silno je željela da bude ponosan na nju, ali to nije bilo moguće. Čovjek koga je toliko dugo tražila na jednom te istom mjestu, iako je vrlo dobro znala da ga više nikad tu neće pronaći, odavno nije bio živ. Njen otac se davno odselio iz te kuće u neki bolji i sigurniji svijet. Poslije njegovog odlaska, kuća je utihnula, a zatim sasvim zamrla. Godine njegovog rada su sada propadale bez nade da će neko nekad pokušati to zaustaviti. Ostala je samo ona i trudila da sačuva ono što je nekada zvala domom, uvjerena da će tako vratiti barem mali dio voljenog oca.

A zatim, baš kao i godinama unazad na taj dan, iz stare kuće začu se plač djevojke.

Aleksandra Savčić

Prva gimnazija Sarajevo
Mentor : Prof. Anela Jarkoč

ПРЕД ВЕЛИКИМ ВРАТИМА

Сећам се свега. Свега што сам радила тог дана, свих детаља. Неки догађаји остају са нама до краја живота. Обликују нас. Гледајући на то сада, имам утисак да сам тог дана отворила врата. Врата која воде у остатак света. До тада сам само познавала једну собу. Мислила сам да је она све што постоји. Блио је лепо. Онда сам отворила врата... Врата којих нисам била свесна. Схватила сам да постоји више. Много више. Сећам се свега. Свега што сам радила тог дана, свих детаља. Иако тада нисам разумела шта се дешава:

Брзо силазим низ степенице и улазим у кухињу. Дочекује ме мирис прженица. Мама ми каже: “Добро јутро, душо. Јеси ли гладна?” Дотрчавам до стола и седам на моју столицу. Мама ми са осмехом доноси пун тањир. Љуби ме у чело. Уста пуна укуских прженица, питам је: “Мама, је ли демо у парк данас?”

“Идемо. Само заврши доручак.”

У брзини, поједем остатак и отрчавам до своје собе да узмем Пени. Пени је мој плишани меда. Носи розе хаљиницу. Имам је већ две године, од свог четвртог рођендана. Облачим јакну и излазим са мамом, грлећи Пени.

Био је добар дан. Сећам се сладоледа од ваниле који сам јела. Сећам се да је једна од љуљашки у парку била разваљена и да се мама жалила на “вандале који су ово урадили”. Сећам се да је носила црни капут. Најбоље се сећам онога што се десило када смо кренуле назад, до куће. Још увек се будим усред ноћи због слика које ме прогоне у сну. Али соба је другачија ноћу. Шушти, шкрипи, шапуће. И силуете иначе познатих предмета изгледају тако ванземалски. Тако непријатељски. Видим сенке тамније од сенки и срце ми брзо куца. Често не могу да се смирим до јутра и морам да се запослим нечим, било чиме, како не бих размишљала о томе:

Мама је стала да поприча са нашом комшиницом. Ја сам отишла до малог врта близу наше куће. Шетам око стабала и жбунова који су поређани у редовима.

“Не иди далеко!” – довикује мама замном.

Стала сам у нешто чудно. Прво сам мислила да је благо, али црвено је. Натапа земљу. Свуда је. И на трави. И на стаблу. И на човеку који лежи поред њега. Прилазим му.

ОГЛЕДАЛО

“Хеј!” – кажем му.

Не примећује ме.

“Хеј!” – овога пута гласније.

Не примећује ме.

“Хеј!” – дрмам га.

Не примећује ме.

Мама ме зове. Идем до ње.

“Где си била, душо?” – чучне како би ме гледала у очи.

“У врту. Играла сам се.”

“То је супер! Али сад морамо кући.” – пружа ми руку.

“Мама, тамо је неки човек.”

“Који човек?”

“И нешто чудно, црвено је свуда око њега.”

Више се не смеши.

“Мислим да спава. Покушала сам да га пробудим али ме није чуо.”

“Где је?”

Узимам јој руку и водим је до њега. Врисне кад га види.

Зашто?

Тражи нешто у торби. Вади телефон и зове некога. Дрхти.

“Пријављујем мртво тело.”

Мртво тело?

“Да, сигурна сам.”

Брзо дише и хода напред-назад. Не знам зашто. Гледам човека. Изгледа мирно. Кренем ка њему док мама некоме говори нашу адресу, али ме она заустави. Заглри ме и стегне.

“Све је у реду, душо.”

Мислим да плаце.

“Да, да. Молим вас, пожурите.” – враћа телефон у торбу.

“Све је у реду, све је у реду.”

Одвлачи ме назад, ка кући.

“Све ће бити у реду.”

Морам да трчим како бих ишла поред ње.

“Добро си, сви смо добро. Све ће бити у реду.”

Нисам сигурна да више говори мени. Погледа ме. Мислим да је уплашена.

“Све ће бити у реду.”

Зашто то упорно понавља? Не знам. Тако да само чврсто загрлим Пени и наставим да је пратим.

Дарја Девеџић

Шеста београдска гимназија Београд

Ментор: проф. Олгица Рајић

LUTKA OD SOLI

Lutka od soli šeta plažom i oseća daje okean veoma privlači.

- *Ko si ti? – pita ga.*
- *Uđi u mene, pa ćeš shvatiti – kaže okean.*
- *Plašiš me!*
- *Onda ćeš znati ko sam.*

Lutka oprezno priđe i brčnu nogu u okeanu. Noga joj se istopi.

Ona se nasmeši i polako uđe u okean.

(Indijska priča)

Najedanput, ne osećam ništa, a onda mir i toplota.

Nisam više ja. More me je rastavilo na najsitnije delove. Moje telo, ruke, noge, odvojene su. Sad ni moja glava nije cela. Svaki moj delić rastavljen je od mene, i nekom neobjašnjivom pojavom mogu da vidim i osetim svaki svoj delić svakim svojim slanim delićem.

Prestravljena sam. I besna na talase. Pre nekoliko trenutaka bila sam obična lutka od soli koja je zadovoljno šetala plažom, dok me talasi svojim umilnim i penastim šuštanjem nisu nagovorili da uđem u more. Sada ne znam šta sam. Izdeljena sam na milione delova. Moji delići od soli plivaju, umesto da su svi zajedno u jednom telu.

Pokušala sam da se vratim na kopno, da izađem iz ovog vodenog kaveza. Nisam uspela.

Kada bih mogla izvikala bih se na talase zato što su me naterali da dođem ovde. Međutim, ti talasi, zli i bezosećajni, zamenjeni su novim talasima, onako kako se to ceo dan talasi menjaju. Sada je red na druge da obavljaju njihovu dužnost.

Iako sam rastavljena na bezbroj sitnih delova, i pritom sam u vodi koja se konstantno kreće, osećam da su svi moji delići na okupu. Blizu su jedan drugog i ne odbijaju se dalje u more.

Sama sam i bespomoćna.

Odjednom, čujem zvukove. Zvukove koje nikada pre nisam čula na kopnu. Piskave i krajnje neobične zvukove.

Čujem ih svuda oko sebe. Razaznajem reči.

Nisam jedina lutka od soli u moru. Ima ih bezbroj. Vrlo su ljubazne i dobre. Ona tuga i bes od malopre sada su samo čista sreća.

OGLEDALO

Upoznajem se sa nekoliko lutaka, zapravo, sa njihovim delićima pošto je i njih more rastvorilo. I, dopadaju mi se.

Shvatam da ovde zapravo pripadam. More je mesto za nekoga moje vrste, za lutku od soli. Zapravo je kopno bilo mesto na kom sam bila usamljena.

I više nisam ljuta na talase. Njihova namera je bila dobra.

Shvatam da dobre namere, kao i loše, ne možemo sve odmah spoznati. Za neke je potrebno da prođe određeno vreme koje će pokazati kakve su zapravo.

Davina Tanasković

Gimnazija Čačak

Mentor: prof. Dejan Krunić

БЕЛИНА

Како је могуће да у овој соби важе закони физике? Делује као да ова четири зида немају границу, беспрекорно су бела, као ова кошуља, као ове панталоне и ова ружна обућа. Није удобно у одећи коју су ми дали. И људи уопште нису љубазни овде. Кошуља је тако згужвана да скоро заборављам да и даље имам руке. Кад год покушам да их померим, осећам се као да имам грч који не могу да савладам, не боли ме, али то је осећај који је гори од бола. Шири ми се по телу, немам контролу над собом.

Очајнички их молим да ми не дају те мале пилуле, али не дозвољавају ми да се померим. Осећам воду у устима која пролази кроз грло упоредо са оном малом, одвратном пилулом. Бацају ме на средину стерилне собе, паралишу ме и не могу да проговорим јер ми језик кочи некаква чудна ствар преко уста и беспомоћна сам. Очи луче некакву слану течност, мислим да је то због страха и овог осећаја који ме обузима. Крећем се, али не осећам да свесно померам ноге. Приближавам се белини која ме гура од себе, са свих страна. Чак ни она не жели да ме прихвати. Падам сваки пут када јој се превише приближим, осећам бол у сваком делу тела, обара ме и налазим се на јединој површини која нас све гура. Седим и чекам када ће почети да гори испод мене, желим да почне да гори, спалиће кожу, знаћу да сам жива. Нека се разбукти пламен око мене, да постанем жртва своје несреће, саучесница у свесном убиству.

Ти што отвараш некакву преграду на вратима, мислиш да те не видим? Хоћете и очи да ми одузмете? Е, па видим те, и гадиш ми се! Вриштим, како не чујеш? Вриштим што си ту и што ме гледаш као да ме жалиш. Па што не дођеш да ме откопчаш ако ме жалиш? Можда би ми било лакше да знам да сам потпуно сама, али знам да нисам. У угловима белила назирем црвено око иза кога стоје можда још неколико пари очију. Бар ми дај приватност. Пусти ме да очајавам сама над овим што сте ми приредили.

Никада нисам хтела да се нађем на овом месту. Ви мислите да ће ме безличност умирити? Хоћете да видите да постајем празна као ова соба, да имам само очи, да се у њима губи боја, да беоњача преузима целу површину и да и себи и вама скратим муке? Вриштим, погледај ме! Нећеш добити то што тражиш, још увек видим твоје тмурне очи,

ОГЛЕДАЛО

још увек ти видим то тамно лице, ту скупљену косу смеђе боје. Још увек ти видим дволичност, прекор и тај јадни поглед на који мислиш да ћу пасти. Не жалиш ти мене. Али погледај ме, једног дана ћеш ти бити овде, кошуља ће тебе сачекати после мене. Грчићеш се у њој, сваки каиш који ће ти стезати људи око тебе, болеће те као што мене боли. Чула си ме, је л' да? Нажалост, и ја још увек одлично чујем, и преграда коју си залупила одјекује ми у глави још десет секунди након што је залупљена. Десет ексера се забада равно у свест, десет је тачака испред мене, десет последњих откуцаја одбројавам пре него паднем и не чујем ни један више.

Одвежите ми руке сада, сада вам не могу ништа. Одвежите, јер је ово последње што вам тражим. Одвежите да осетим како је додирнути неког живог и осећати се живим, јер сам клонула. Одвежите, јер не могу да издржим у сопственој кожи док ме тако гледате.

Ивана Славов

ΟΓΛΕΔΑΛΟ
